

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poštšina plačana v gotovini

Št. 11 · Leto XII · 19. julij 1991

Spoštovani bralci!

Občinski štab za civilno zaščito nam je poslal nekaj navodil, ki jih je v časih, kakršne živimo, dobro obnoviti ali vsaj imeti pri roki in prebrati takrat, ko nas posamezna vprašanja pričnejo glodati.

Vojna postavlja sicer utečene stvari na glavo, kroji nova pravila in vrednote, čas v njej čisto drugače teče... Gotovo ni dovolj kratke vojne, da bi ne povzročila vsega naštetega v okolju, kjer se dogaja. Tako je bilo tudi z našo vojno. Pojavile so se nove naloge, dežurstva so terjala svoj čas, delo je bilo drugje in vse tisto, kar smo vam, spoštovani bralci, nameravali povedati v Našem glasu, je postalo nično. Zaradi tega je marsikatera sicer že pripravljena, ali vsaj načrtovana reč »izpadla« iz časopisa. Sedaj se družba postopno vrača v kolesnice normalnega življenja, a sled vojne bo zanesljivo ostala v nas in nad nami še dolgo potem, ko bo, vsaj uradno, zavladal mir. Zato nam ne zamerite, če boste tudi v Našem glasu našli skupaj teme, ki jih sicer morda ne bi.

Hvala za razumevanje!

Plinske maske naprodaj pri nas

Občinski štab za civilno zaščito obvešča prebivalce občine Krško, da so od 12. julija 1991 v prodaji zaščitne PLINSKE MASKE. Kupite jih lahko na športnem oddelku *Nakupovalnega centra M-Preskrbe v Krškem*.

Na Senovem so maske naprodaj v Preskrbi-ni poslovalnici 9 (Železnina), v Kostanjevici na Krki pa v poslovalnici 12 (na Kambičevem trgu). V občinskem štabu za civilno zaščito so nam povedali, da je sedaj prišla samo prva pošiljka mask in da jih je še ena pošiljka na poti. Njihova cena je 500 dinarjev.

Za vas, spoštovani bralci, smo iz dnevnika Delo (10. 7. 91, Zaščitne maske že v prodaji!) povzeli še naslednje podatke:

Maske so ruske izdelave in so dokaj neobičajnega videza, saj se razlikujejo od jugoslovanskih vojaških mask, so pa preizkušene. Gre za civilne zaščitne maske, ki pokrivajo celo glavo, iz maske pa vodi cev do filtra v posebni torbici. Menda pa bodo v podjetju Gasilska oprema naprodaj (kot delno nadomestilo) tudi respiratorji – polmaske za nos in usta s filtrom na aktivno oglje in dodatnim predfiltrom. So menda zelo primerna zaščita dihalnih poti za otroke, medtem ko bi bilo potrebno oči dodatno zaščititi – s smučarskimi ali plavalnimi očali.

Navodilo za uporabo zaščitnih mask

Ker navodil za uporabo zaščitnih mask ni dovolj in jih zato kupcem ne morejo prilagati h kompletom, tudi mi objavljamo izvirno navodilo za uporabo:

Zaščitna maska (ZM) je namenjena zaščiti dihal in oči v primeru kemičnega napada. Sestoji se iz čeladne maske, rebraste cevi in filtra.

Masko pripravimo za uporabo takole:

- * z notranje strani očistimo steklo na maski,
- * odvijemo pokrov filtra,
- * masko spojimo prek gumijaste cevi s filtrom,
- * odstranimo spodnji gumijasti čep na filtru,
- * masko natakemo preko obraza in temena,
- * preizkusimo tesnost maske z vdihom in zaprtjem spodnje odprtine na filtru (če je dihanje onemogočeno, ko je vhodna odprtina na filtru zaprta, je maska pravilno namščena!).

Masko uporabimo ob znaku za RKB nevarnost (trije zavijajoči alarmni znaki z dvema presledkoma) in je ne smemo sneti, dokler nevarnost ne mine.

Opozorilo: ne odstranjujte izhodnega ventila na maski!

Take maske so naprodaj

Ernest Breznikar, komandant PŠTO in dr. Rudolf Ladika, v.d. direktorja Zdravstvenega doma Krško, v Krakovu

Navodila za obnašanje prebivalcev ob nevarnosti uporabe strupov in bioloških agensov

KEMIJSKA SREDSTVA

Strupi so različne kemične snovi, ki škodljivo vplivajo na človeka in okolje. Z njimi se lahko izvede napad na ljudi, živali ter rastlinstvo, tako da se kontaminirajo – onesnažijo zrak, voda, hrana in zemlja ter predmeti splošne rabe in površine.

Zaščita

Veljajo osnovna pravila osebne in kolektivne zaščite, to je takojšnja uporaba zaščitne maske, zaščita odkritih delov kože oziroma zaklanjanje v zaprtih, dobro zatesnjenih prostorih, najboljše v zakloniščih.

Na odprtem prostoru se v najkrajšem času umaknemo s kontaminiranega območja in v čistem okolju takoj odstranimo kontaminirane dele obleke ter se temeljito umijemo z vodo, milom oziroma detergentom. Usta in oči moramo sprati s čisto vodo.

Če je strup prišel v stik s kožo, ta mesta temeljito obdelamo s sredstvom za dekontaminacijo, upoštevajoč navodila za uporabo posameznih sredstev.

Le zdravstveno prizadeti naj poiščejo zdravniško pomoč. Za vse druge ukrepe moramo upoštevati navodila civilne zaščite.

Ob uporabi kemičnih sredstev sta lahko kontaminirani voda in hrana, če niso izvedeni ukrepi specifične zaščite le-teh.

Hrana in voda, ki sta shranjeni v dobro zaprti embalaži, sta zavarovani pred kontaminacijo. Praviloma je kontaminirana samo zunanja stran embalaže. Kljub temu velja osnovno pravilo, da se sumljiva živila in voda uporabljajo šele po opravljeni zdravstveni kontroli.

Strupe delimo na strupe za onesposabljanje ter strupe za uničevanje.

1 a) Strupi za kratkotrajno onesposabljanje so predvsem kemijske snovi, ki delujejo na sluznice oči in dihal ter povzročajo pekoče zbadanje in bolečine v očeh ter solzenje in pekoče zbadanje ter bolečine v grlu, kihanje, kašljanje in občutek dušenja.

Zaščita

Osebna in kolektivna sredstva za zaščito sluznic ter preprečevanje vdihavanja hlapov dražljivcev.

Prva pomoč

Temeljito umivanje z vodo, milom oziroma detergentom. Usta in oči speremo s čisto vodo.

Zdravljenje

Posebni zdravstveni ukrepi niso potrebni, če so bili izvedeni osnovni zaščitni ukrepi, ker te snovi ne puščajo posledic. Izjema so srčni in pljučni bolniki ter drugi, ki morajo v primeru, da se jim poslabša osnovno zdravstveno stanje, poiskati zdravniško pomoč.

1 b) Strupi za začasno onesposabljanje z dalj časa trajajočim učinkom.

Pri tej skupini kemičnih snovi gre predvsem za strupe, ki povzročajo psihične motnje, dezorientiranost v času, prostoru in imajo lahko za posledico nesmotno obnašanje zastrupljenega.

Zaščita in prva pomoč sta enaki kot pri strupih za kratkotrajno onesposabljanje. Psihično prizadete ljudi pomirjamo. Zdravniška pomoč je potrebna samo v težkih primerih zastrupitve.

2. Strupi za uničevanje

Glavne skupine teh strupov so: živčni bojni strupi, dušljivci in mehurjevci.

Strupi lahko pridejo v človeka skozi dihal, prebavila ali kožo. Znaki se lahko pojavijo pri dušljivcih in živčnih strupih takoj, pri mehurjevcih pa šele po nekaj urah.

Znaki so odvisni od tega, kako je strup prišel v človekovo telo, in se zato kažejo kot motnje pri dihanju, bolečine v trebuhu, bruhanje in driske.

Pri mehurjevcih se pojavi pekoča bolečina na koži, rdečina, otekline in kasneje tudi mehurji na koži.

Zaščita in prva pomoč sta enaki kot pri strupih za kratkotrajno in dalj časa trajajoče onesposabljanje. Psihično prizadete ljudi pomirjamo.

Zdravniška pomoč je potrebna prizadetim, ki jih je treba v najkrajšem času prepeljati v ustrezno zdravstveno ustanovo.

BIOLOŠKA SREDSTVA

Različne vrste mikroorganizmov povzročajo nalezljive bolezni pri ljudeh, živalih in rastlinah.

Pri uporabi biološkega orožja je delovanje in ukrepanje zdravstvene službe primarnega pomena in smo zanj usposobljeni pri vsakodnevnem obvladovanju posameznih nalezljivih bolezni in epidemij.

Človek se okuži predvsem z uporabo okužene hrane in vode ter predmetov splošne rabe. Značilno za nalezljive bolezni je, da se znaki pojavijo šele čez nekaj časa po okužbi, odvisno od vrste klice in načina okužbe.

V izrednih razmerah najpogostejše nastopajo črevesne nalezljive bolezni, kapljicne infekcije in bolezni, ki so skupne ljudem in živalim. Nastanejo lahko zaradi uporabe biološkega orožja, najpogostejše pa so okužbe zaradi opuščanja osnovnih ukrepov osebne in splošne higiene ter zaščite vode in hrane pred onesnaženjem.

Osnovna pravila zaščitnega obnašanja ljudi so ukrepi osebne higiene, na prvem mestu umivanje rok, uporaba samo zdravstveno neoporečne vode in hrane, ki je zavarovana pred onesnaženjem in negativnimi zunanjimi vplivi.

V sistemu javne preskrbe s pitno vodo in s hrano izvajajo sistematičen nadzor pristojni inšpekcijski organi in zdravstvena služba.

V primeru pojava bolezni je potrebno takoj poiskati pomoč zdravstvene službe, ki bo ustrezno ukrepala.

Kot splošno pravilo obnašanja naj velja: hrano moramo imeti zavarovano, primerno pakirano ter shranjeno v manjših čistih shrambah, v hladilnikih in hladilnih skrinjah. V prvi vrsti uporabljamo kuhano hrano, surova živila pa temeljito operemo s čisto tekočo vodo. Izogibamo se lahko pokvarljivim živilom. Pijemo le vodo iz kontroliranih vodnih virov, če to ni mogoče, jo moramo pred uporabo prekuhavati.

V izrednih razmerah moramo vsi upoštevati pravila poostrenega higienskega režima glede osebne higiene in shranjevanja ter priprave hrane in uporabe pitne vode.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center
Skupščine občine Krško skupaj z OŠCZ – Naklada: 9000 izvodov – Odgovorni urednik:
Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO
Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija Krško – Glasilo

je oproščeno temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

PREGLED NEKATERIH FIZIČNO-KEMIČNIH IN DRUGIH LASTNOSTI BOJNIH STRUPOV

	Živčni bojni strupi				Mehurjevci		
	Tabun	Sarin	Soman	VX	Iperit	Dušični iperit	Luzizit
1	2	3	4	5	6	7	8
Agregatno stanje	oljasta tekočina	lahka tekočina	tekočina	tekočina		oljasta tekočina	
Stanje pri uporabi	kapljice, aerosoli, hlapi	hlapi, aerosoli	kapljice, hlapi	nerosoli kapljice	kapljice, hlapi		
Barva	rumeno	rjava	bledo rumena	bledo rumena	rjava	svetlo rumena do rdeče rjave	rjava
Vonj	slabo zaznan po sadju ali ribah	brez vonja	slabo zaznan po kafri	oster, neprijeten	po gorčici ali česnu	brez vonja	po cvetju geranium (krvomnočnica)
Talilna točka, °C	-49	-54	-80	-35	6-14	-4	-17-40
Vreliščna točka, °C	237	okrog 150	167	300	217	230	190
Snovi za dekontaminacijo	baze, kaporit, klorovo apno		baze, klorovo apno, amoniak	baze, heksakloromelamin, klorovo apno	kaporit, klorovo apno, kloramini, dikloramini, heksakloromelamin		kaporit, klorovo apno, baze
Detekcija		zoženje zenic, indikatorske cevke, avtomatični detektorji			vonj, sledovi, indikatorske cevke	indikatorske cevke	vonj, sledovi indikatorske cevke
Zaščita	Nujna popolna zaščita dihalnih organov, oči in telesa						
Zadrževanje (obstojnost)	pod 5° C 10-20° C več kot 25° C	2-4 dni 1-2 dni do 1 dan	1-2 dni do 12 ur okrog 2 uri	1-3 dni do 1 dan do 6 ur		1-3 tedne 2-3 dni 1-2 dni	1-2 dni do 1 dan do 4 ure
Srednja smrtna doza prek dihalnih organov/ prek kože (mg min/m³·mg)	400 20.000	100 12.000	80	4	1.500 10.000	1.500 20.000	1.200-1.500 10.000
Taktični namen	uničevanje, nevtralizacije, izčrpavanje, oviranje nevtraliziranje, izčrpavanje, oviranje						

Kostanjeviški upokojenci so ostali v dolini

Za konec letošnjega junija so člani kostanjeviškega društva upokojencev načrtovali izlet na Gorjance. Društvo ima v svojih vrstah preko 300 članov, saj so v njem tudi člani iz okoliških krajev. Tokrat pa so jim jo zagodile vojne razmere. Žal so prišli samo do Šentjerneja, kjer so izvedeli, da na Miklavža, kamor so bili namenjeni, ni ravno pametno hoditi. Zato so se raje obrnili proti Šmarješkim Toplicam, od tam pa so šli še na grad v Brestanici in k ribnikom v Mačkovcu. Tudi tam so se imeli menda kar lepo, svoje popotovanje pa so zaključili v Kostanjevici na Otoku, kjer je ta čas skupina prizadevnih organizatorjev poskrbela za kosilo. Od tam sta tudi fotografiji izpod platnene strehe ki jo je za različne namene postavila gostilna Žolnir. (Foto: Slavko Sintič)

	Dušljivci		Krvni	Dražljivci		Dražljivci		Psihični bojni strupi	
	Fozgen	Di-fozgen	Klor-cian	»CS«	Klor-aceto-fenom	Klor-piknin	Adam-sit	»BZ«	»LSD«
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Agregatno stanje	hlapi	oljasta tekočina	tekočina	kristali	kristali	tekočina	kristali	kristali	
Stanje pri uporabi	plin	hlapi		aerosoli	aerosoli in hlapi	hlapi	aerosoli	aerosoli	
Barva	brezbarven ali rjavo rumena	rjavo-rumena	rjava	bela	rumena do rjava		rumena, zelena	brez barve	
Vonj	oster po vlažnem senu ali gnilem sadju		oster, dražljiv	po popru	po vijolicah	oster, hrenu	brez	brez vonja	
Talilna točka, °C	-118	-57	6	95	59	-64	195	165	83
Vreliščna točka, °C	8	128	13	310	247	112	410 (razpada)	322	200
Snovi za dekontaminacijo	amoniak		amoniak, baze	baze, oksidanti	vroče alkalne raztopine baz	alkalne raztopine baz in natrijevega sulfida	se ne dekontaminira	baze	
Detekcija	vonj, beli oblak hlapov, indikatorske cevke		dražljivo delovanje na oči in dih. organe ind. cevke	dražljivo delovanje na oči, vlažno kožo, nos; beli oblak dima	dražljivo delovanje na oči, vlažno kožo, nos; beli oblak dima	vonj, draženje indik. cevke	rumeno zelen oblak dima, draž. dih. org.	indik. cevke	

Zaščita	zaščitna maska						
	na odkritem zemljišču	15-20 min.	do 8 min.	trajanje učinkovite koncentracije v zraku je odvisno od hitrosti vetra in vertikalne stabilnosti zraka - do 15 min.			na odprtem prostoru do 15 min.
Zadrževanje (obstoynost)	v gozdovih, votlinah, jamah	do 3 ure	do 30 min.				
Srednja smrtna doza (za dražljivce in psihične bojne strupe srednja bojna doza) mg min./m ³	3.200	3.200	11.000	1-5	80	22	110
Taktični namen	uničevanje, nevtraliziranje, izčrpavanje		izčrpavanje, nevtraliziranje (začasna onesposobitev)			začasna onesposobitev	

ki jih bo ta travmatska stresna situacija pustila v nas in naših otrocih. Vsekakor bodo večje težave in stiske doživljali tisti, ki so bolj ranljivi in manj odporni. Pri nekaterih verjetno ne bo trajnih posledic, veliko pa nas bo tistih, ki bomo še tudi prihodnje dni, tedne ali mesece v čustveni stiski, ki se lahko odrazi tudi

Kako doživljamo sedanjo stisko

V minulih dolgih dneh smo ob nevarnosti, ki nam je grozila, doživljali zelo intenzivna čustva strahu, jeze, besa. Bili smo razočarani, negotovi, počutili smo se nemočne. Mnogim se je porušil vsakodnevni ritem, zlasti so bile omejene telesne aktivnosti, stiki s širšim krogom prijateljev ali sorodnikov, veliko nas je ždelo pred televizijo ali vedno znova poslušalo radijska poročila...

Med ljudmi ni bilo opaziti posebne panike, veliko se jih je povežalo in so najbolj napete dneve preživljali skupaj, ker jim je to nudilo večjo varnost. Opaziti je bilo, da se je okrepila sosedska pomoč, mnogi so si pomagali pri varovanju otrok in podobno.

V teh dneh, ko napetost vsaj navidezno popušča, smo postali bolj konstruktivni in aktivnejši in razmišljamo tudi o posledicah,

na telesnem področju v obliki občutja telesne napetosti, nemira, razdražljivosti, glavobolov, pojavijo se lahko težave s prebavo, srcem, želodcem, ženskam se lahko spremeni menstrualni ritem. Mnogi bodo tudi slabše reagirali v vsakdanjih obremenitvah, ki jih prinaša življenje.

Podobno velja za otroke. Zelo majhni otroci se praviloma ne zavedajo dejanske nevarnosti in zato smo zanje in njihovo varnost odgovorni odrasli. Otroci hitro prepoznajo in prenašajo strah s svojih staršev in zato lahko vidimo razlike med otroki, katerih starši so umirjeni in trezno ravna v situacijah, ki so ogrožujoče, in tistimi, ki reagirajo bolj panično. Tudi otroci so nekateri bolj ranljivi kot drugi, kar je odvisno od prirojenih lastnosti in prejšnjih izkušenj. Otroci, ki so v preteklosti že doživeli veliko strahu in imajo za seboj slabe izkušnje, se v takšnih okoliščinah odzivajo s še večjim strahom. Podobno kot pri odraslih se tudi pri otrocih povečuje razdražljivost, majhni otroci si želijo še več bližine svojih staršev, ker jim ta pomeni varnost, pojavljajo se lahko motnje spanja in nočni strahovi, glavoboli, bolečine v trebuhu...

Kot v preteklih dneh ostaja še naprej pomembno, da smo kar največ časa s svojimi otroki, da se odkrito pogovarjamo z njimi, jim razlagamo dogajanja na način, ki jim je razumljiv, pri čemer pazimo, da ne potenciramo njihovega strahu, temveč jim omogočimo, da ga lahko izživijo. Ne pozabimo, da je svet iz otroške perspektive mnogokrat drugačen, kot pa ga vidimo mi. Zagotovimo jim neko stalnost, ki so je vajeni, če je to le mogoče, kajti tudi to pomeni varnost.

Pogovarjamo se z njimi o prihodnosti in ne akumuliramo novih sovražstev. Manjši otroci lahko odventilirajo svoj strah tudi v raznih igrah, pomembno je tudi druženje z vrstniki. Vojna med partizani in Nemci ima pri mulcih iz našega naselja že nova imena in otroci sproščajo svoj strah. Mi pa jim pomagamo, da jim to ne bo utrdilo črno-bele slike o svetu.

Pomembno je tudi, da se zavemo stisk vseh tistih, ki prihajajo iz drugih okolij in ki kljub prevzetim navadam tega okolja ostajajo deloma zvesti svojim koreninam. V zelo hudih stiskah so njihovi družinski člani, zlasti še verjetno njihovi otroci, saj med njimi mnogi ne mislijo nič drugače kot njihovi slovenski vrstniki, ker je tu njihov dom. Zato je pomembno razumevanje, sprejemanje in strpnost tudi do tistih, ki se ne strinjajo povsem z nami, ko govorimo o svoji samostojni državi. Ločiti je treba, kot pravi dr. Jože Lokar, med igro generalov in politikov in vlogo ter usodo malih ljudi. Pravi tudi, da je nesmiselno, da bi se ljudje prepirali na posamični ravni, ker nismo krivi za položaj, ki je nastal, in smo vsi njegove žrtve.

Razbremenjujoče (zdravilno) je, če se lahko o vsem tem iskreno pogovarjamo. Vsi, ki doživljajo v tej situaciji hude stiske, lahko pridejo tudi na pogovor k psihologu Centra za socialno delo v Krškem.

Gordana Rostohar,
dipl.psih.

ZNAKI, KI OPOZARJAJO, DA SO NA BOJIŠČU UPORABLJENI BOJNI STRUPI

Zapažena sprememba ali pojav	Možni zaključek
Nenormalno obnašanje ljudi in živali: – opotekajo se, – kihajo in se solzijo, – pojav krčev, izguba zavesti ipd.	Uporabljeno je kemično orožje oz. izvršena kontaminacija, potrebno je opraviti instrumentalno detekcijo.
Pojav značilnega vonja	– česen ali hren – iperit, – trava krvomočnica – luizit, – gnilo seno – fosgen, – dražilni vonj – klorcian itd.
Obarvan dim v obliki megle, ki se počasi izgublja.	Verjetno obstajajo bojni strupi.
Mastni in temni madeži na zemljišču in rastlinstvu.	Verjetno se uporabljajo mehurjevci ali kateri drugi dolgotrajni bojni strupi.
Pri delovanju topništva: – nenadne in številne eksplozije zamolklega zvoka in slabšega svetlobnega učinka.	Če se pojavljajo tudi posebno obarvani oblački dima, ki se zadržujejo na površini zemlje, so verjetno bojni strupi.
Pri delovanju letalstva: – pri letalskem – kemičnem bombardiranju slabše eksplozije in manjše dimenzije lijakov; – pri polivanju ostane za letalom vidna sled, ki se razplinja; – pri vremenskih bombah večje število eksplozij v zraku.	Verjetno so uporabljene posamezne vrste bojnih strupov. Identifikacijo izvajamo samo z detektorji.

UKREPI OB UPORABI BOJNIH STRUPOV

Vrsta bojnega strupa	Prva pomoč	Dekontaminacija
Neznani	– nadeti zaščitno masko – uporabiti druga zaščitna sredstva – če se pojavijo simptomi delovanja živčnih bojnih strupov, vbrizgati tekočino iz avtoinjektorja (sireta) – spremljati razvoj simptomov zastrupitve – če se pokaže možnost, da kontaminirano obleko lahko slečemo – jo slečemo	– najpozneje v času 1 do 2 minute dekontaminirati odkrite dele telesa – uporabljati OPD ali druga krajevna in ročna sredstva – oči izprati z 2-odstotno raztopino sode bikarbone ali s čisto vodo
Živčni	– nadeti zaščitno masko – vbrizgati tekočino iz avtoinjektorja (ob pojavu simptomov zastrupitve) – nadaljevati z vbrzganjem tekočine iz druge ampule avtoinjektorja – če simptomi zastrupitve ne izginejo – damo umetno dihanje	– uporabiti OPD – dekontaminirati ali zamenjati obleko – oči in grlo izprati z 2-odstotno raztopino sode bikarbone
Vrsta bojnega strupa	Prva pomoč	Dekontaminacija
Mehurjevci	– nadeti zaščitno masko – uporabiti druga zaščitna sredstva	– uporabiti OPD – dekontaminirati, sleči ali zamenjati obleko – oči, grlo in nos izprati z 2-odstotno raztopino sode bikarbone ali z vodo
Dušiljivi	– nadeti zaščitno masko – kontaminiranca imeti v toplem prostoru in mu razpeti obleko – dati brezalkoholne in osvežilne pijače	– prezračevanje
Krvni	– nadeti zaščitno masko – sleči in prezračiti zgornjo obleko – dati antitod pod naličnico zaščitne maske – dati umetno dihanje – kontaminiranca odnesti na svež zrak – mora mirovati	– prezračevanje

Občinski štab za civilno zaščito Krško

Navodilo o ukrepih ob možnosti poslabšanja epizootiološke situacije ob uporabi kemičnih in bioloških sredstev

Veterinarski zavodi morajo ob možnosti uporabe kemičnih in bioloških sredstev izvajati naslednje preventivne ukrepe, ki jih ureničujejo v sodelovanju s štabi civilne zaštite ali z imetniki živali:

Zaščita domačih živali

V primeru nevarnosti uporabe kemičnih strupov izvajamo naslednje preventivne ukrepe:

- * živali vzdržujemo v primerni zdravstveni in delovni kondiciji;
- * pripravimo zaščitne pripomočke: zasilno živalsko masko, odeje, pregrinjala, mehke tkanine za zaščito oči, plastične folije itd.;
- * za vhljevljene živali pripravimo vse potrebno za zatesnjevanje odprtih hlevov (krpe, ilovico itd.).

Če pride do uporabe kemičnih strupov, živali zaščitimo z naslednjimi ukrepi:

- * živali spravimo čim prej v zaprte prostore – hleve;
- * v hlevih izključimo vso ventilacijo;
- * živalim nadenemo zasilne maske in mehke tkanine za oči, ki jih položimo v več plasteh, prej pa namočimo v raztopini sode bikarbone ali vsaj v vodi;
- * živino na paši obrnemo v nasprotno smer od tiste, iz katere piha veter;
- * to živino čim prej odženemo na pobočja ali daleč v gozd;
- * če jih imamo pri roki, živini nadenemo zasilne živalske maske iz odej ali iz plastičnih folij;
- * enaki ukrepi veljajo tudi za delovne živali.

V primeru nevarnosti uporabe bioloških strupov izvajamo naslednje preventivne ukrepe:

- * izoliramo zoohigijske pogoje v hlevih;
- * vzdržujemo dobro zdravstveno in delovno sposobnost živali;
- * zagotavljamo pravilno krmljenje z zdravo in pravilno uskladiščeno krmo;
- * zagotovimo zmerno uporabo delovnih živali;
- * pripravimo zaščitna sredstva (zasilne maske, odeje in sredstva za zatesnjevanje hlevov);
- * pripravimo vse ukrepe za izvajanje dezinfekcije, dezinskekcije, deratizacije.

V primeru uporabe teh sredstev se izvajajo naslednji ukrepi:

- * živali se zadržujejo v zatemnjenih hlevih;
- * izključi se vsa ventilacija;
- * uporabijo se zasilne maske, ki jih namočimo v vodi;
- * glede na uporabo biološkega sredstva se izvajajo dezinfekcija, dezinskekcija in deratizacija.

Enake ukrepe izvajamo pri živalih, ki so bile na prostem, in jih potem čim prej odpeljemo globoko v listnati gozd.

Po uporabi takih sredstev je potrebno živali razkužiti (odvisno od uporabljenega sredstva – klorovi pripravki) in preprečiti stik takih živali z zdravimi, neokuženimi živalmi.

Takoj je potrebno zagotoviti diagnostiko uporabljenega agensa.

Na uporabo teh sredstev je treba posumiti tudi takrat, če se pojavi večje število obolelih živali:

- * takoj zagotoviti karanteno bolnih živali;

- * takoj zagotoviti diagnostiko.

Vse ukrepe določa veterinarski upravni organ, izvaja jih veterinarska služba ob sodelovanju štabov vicilne zaštite.

2. Zavarovanje živil živalskega izvora

Pri uporabi kemičnih in drugih sredstev izvajamo za zavarovanje živil živalskega izvora naslednje ukrepe:

- * živila neprodušno zapremo v PVC vrečko, neprodušno plastično ali stekleno embalažo;
- * tako zavarovana živila spravimo v kleti, opuščene tunele ali jame, ki jih zakrijemo vsaj s 30 cm debelo plastjo zemlje, naravne votline, peščine, hladilnike ali zamrzovalnike;
- * pred kvarjenjem je potrebno posebej zaščititi hitro pokvarljiva živila v hladilnikih ali zamrzovalnikih, če pa to ni mogoče, jih je potrebno improvizirano zaščititi. Predvsem

je to pomembno v vročih dneh. Pred hranjenjem je improvizirana zaščita naslednja:

* meso – ovijemo ga s čistimi krpmi in obesimo v hladne kleti, votline ali v zemljo skopane jame. Za dlje časa pa je možno shraniti meso tako, da ga narežemo na manjše kose, dobro prepečemo in nato vložimo v čisto stekleno embalažo, zalijemo z oljem ali mastjo in neprodušno zapremo;

* jajca – potopimo jih v apneno vodo;

* surovo maslo – potopimo ga v topljeno maslo;

* sveže ribe – podobno kot meso.

3. Zaščita krme in vode za napajanje

Če pride do uporabe bakterioloških sredstev, je potrebno za krmo uporabljati le tisto, ki je v dobro zaprtih silosih, in vodo za napajanje iz zaprtih vodovodnih sistemov. V zvezi z uporabo vode je potrebno sodelovati s sanitarno službo.

Skladiščena krma je dobro zaščiten pred kontaminacijo s kemičnimi sredstvi. Strupi prodrejo le približno 10 cm v globino. Odprto skladiščeno krmo je potrebno pokriti s ponjavami, krma v senikih in silosih ter skladiščeni koncentrat pa so dobro zaščiteni pred kontaminacijo.

Ob uporabi RBK sredstev je potrebno takoj prenehati s pašo in dovozom sveže krme. Krmiti je potrebno z uskladiščeno krmo in napajati živino z vodo iz vodovoda.

Miran Bogataj

Republiški štab za civilno zaščito

Se še spominjate občinskega praznika 1991?

Na sliki so letošnji nagrajenci – od leve: Edo Komočar – Labod Libna (plaketa); Janko Lubi – Gasilsko društvo Krško (veliki znak); Franc Černelič – Gasilsko društvo Podbočje (znak); predsednik SO Krško Vojko Omerzu

Naša anketa

Krčani o prihodnosti previdno

Krčani so v zadnjem času prenasršeni s političnimi dogajanjem, ki si drugo za drugim sledijo tako hitro, da jim komaj še lahko sledimo. Vsak dan prinese nekaj novega, kar v ljudeh vzbuja nenehen strah in napetost. S tem si lahko razlagamo dejstvo, da smo z veliko težavo našli 9 ljudi, ki so hoteli odgovorjati na naša vprašanja. Zanimalo nas je, kako ocenjujejo možnosti razvoja Republike Slovenije, kakšna je po njihovem mnenju verjetnost ponovnega udara JA na Slovenijo, kakšno vlogo ima Evropa pri umirjanju jugoslovanske krize, kdo je kriv za nastali položaj ter kako vidijo odnos med Slovenijo, Jugoslavijo in Evropo čez 3 mesece.

Rudi Sotošek, knjigotiskar: "Možnosti Slovenije so dobre, saj preostali deli Jugoslavije že izjavljajo, da bi radi videli, da Slovenija čim prej gre iz Jugoslavije. To, kar se dogaja sedaj, bi se moralo zgoditi že pred desetimi leti. Še vedno obstajajo velike možnosti, da JA, ki ne spoštuje nobenih dogovorov, izvede ponovni udar na Slovenijo. Z njimi se ne da pogovoriti. Še vedno se ne zavedajo, da JA razpada. Vendar jih bo mednarodna situacija prisilila, da se bodo umirili. Glavni povzročitelj jugoslovanske krize je Srbija – za umiritev odnosov bi Evropa morala pritiskati nanjo, veliko pa so h krizi prispevali Marković in generali JA. Čez 3 mesece se situacija ne bo spremenila, morda pa bo Slovenija dobila mednarodno priznanje."

Janez Salmič, grafični tehnik: "Mislim, da se bo agresija JA usmerila bolj na južne dele Jugoslavije, Hrvaško predvsem, nas ne bo več napadla. Evropa ne zaupa nobenemu balkanskemu vodstvu, zato se bo pri reševanju jugoslovanske krize bolj oprla na evropske mirovne sile. Za nastalo stanje so krivi stari zagovorniki komunizma, generali JA in Marković. Stanje po treh mesecih ne bo nič boljše kot sedaj. Potrebno bo še veliko pogovorov, problem varovanja meja pa bo še vedno največji."

Andreja Rihter, predmetna učiteljica angleščine: "Naša vlada ni vnaprej načrtovala in ni predvidela možnih posledic razglasitve

samostojne Slovenije. Tako smo sedaj v pravi gospodarski vojni, priča smo navadnim krajam naše lastnine v ostalih republikah. Trenutno gre predvsem za psihološko vojno, ki pa ima lahko dosti hujše posledice, kot smo jih ugotovili do sedaj. Evropske dežele imajo v zvezi z odcepitvijo Slovenije različne interese in glede na to so za ali pa proti. Ni znano, kdo ima v JA vse niti v rokah, stvari so trenutno zelo nepredvidljive. Vzrok za vse to so dolgoletne gospodarske težave. V prihodnjih treh mesecih bo v Sloveniji relativen mir, ne bo več spopadov. Bojim pa se, da nas bodo gospodarsko skušali spraviti na kolena. Prihodnost Slovenije je odvisna od dejanskih interesov Evrope, Jugoslavija sama teh problemov ne more rešiti."

Mojca Hvala, delavka v izobraževanju, Videm: "Slovenija bo v prihodnosti najprej morala urediti gospodarsko stanje, izdelati tržni program in se usmeriti na zunanje tržišče. Trenutno je možnost ponovnega udara JLA velika, saj se ne držijo nobenih dogovorov. Evropa bi morala zavzeti enotno stališče do Jugoslavije. Pri tem bi največjo vlogo morala imeti OZN, ki naj bi razvrednotila vpliv JLA. Jugoslovansko predsedstvo pa ne bi smelo biti pristransko. Nastali položaj so vnaprej splanirali in pripravili posamezniki v JLA in federaciji, pa tudi ni samo jugoslovanska zadeva. Sloveniji je kljub težki situaciji uspelo Evropi pokazati realno stanje, to pa nam lahko pomaga pri pridobivanju kreditov."

Stanko Colner, varnostnik: "V sedanjem stanju so možnosti Slovenije majhne, ker nam druge jugoslovanske republike, predvsem Srbija, nagajajo. Dokler se ne bomo čisto odcepili, so možnosti ponovnega udara JA velike. Za rešitev krize bi Evropa morala pritiskati na Mesiča in Drnovška, glavna krivca za nastanek krize pa sta Marković in Kadijević. Čez 3 mesece bo težko. Želim si, da bi prebrodili mednarodne spore in v Sloveniji tudi pripadnikom drugih narodnosti omogočili, da normalno živijo pri nas. Človek je človek."

Stanka Zierer, prodajalka – poslovodkinja: "Skraini čas je, da se Slovenija osamosvoji in da nas ostali deli Jugoslavije ne bodo več izkoriščali. Če bo JA razumna, do ponovnega udara ne bo prišlo. Upam, da jih bo končno srečala pamet, saj so tudi ostali deli Jugoslavije gospodarsko odvisni od nas. Evropa mora pri reševanju jugoslovanske krize pritisniti na federacijo in na vojsko, ki deluje samovoljno. Mislim, da je povelje za napad JA dal Marković. Čez tri mesece nas bo Evropa sprejela ali pa tudi ne. Vsekakor pa smo utrpeli veliko škodo ter izgubo in se bomo težko pobrali."

Ivan Lah, diplomirani ekonomist: "Vprašanja, ki se nanašajo na prihodnost Slovenije, so zelo težka vprašanja. Odgovor na njih je treba iskati pri ljudeh, ki stvari globlje poznajo. Prave odgovore je težko najti. Za umiritev jugoslovanske krize ni dovolj, da posega Evropa, stvari bi se najprej morale urediti v okviru Jugoslavije. Evropa lahko pomaga in svetuje, ne more pa diktirati. Ne vem, kdo je kriv za nastali položaj. Tudi ne vem, kakšno bo stanje čez 3 mesece, saj se stvari spreminjajo iz ure v uro. Vse to so težka vprašanja, na katera je težko odgovoriti. Vsi skupaj živimo v veliki negotovosti."

Sonja Kostevc, ekonomistka: "Dolgoročno ima Slovenija dobre možnosti, kratkoročno pa nas čaka trdo delo in težki časi. Veliko bo udarcev od Beograda in federacije. Ne morem reči, ali ravno z orožjem, vsekakor pa bodo ti udarci hudi. Težko je reči, na koga bi Evropa pri reševanju jugoslovanske krize lahko pritisnila, ker se ne ve, kdo koga kontrolira in vodi. Krivec za nastalo stanje je zgodovina; tu gre za spor med dvema sistemoma: demokratičnim in centralističnim. Krivda je na tisti strani, ki želi na silo zadržati stare oblike življenja. Čez 3 mesece v odnosih med Slovenijo in Jugoslavijo ne more priti do bistvenih sprememb, situacija v drugih delih Jugoslavije pa bo bistveno drugačna. Napredek bo dosežen že s tem, da bodo lahko med Slovenijo in Jugoslavijo tekli normalni pogovori. Evropa pri tem ne želi nobenih rizikov in čaka na razvoj stvari znotraj Jugoslavije."

Pripravila
Andreja Žibret

Elena Mlakar, študentka: "Zaradi našega vodstva, ki nas v tujini dobro predstavlja, ima Slovenija vse možnosti za uveljavitev samostojnosti. JA bo morala popustiti pod pritiskom svetovne javnosti. Želim si, da bi v vrstah JA prevladal razum in bi se čim prej umaknili iz Slovenije. Za umiritev jugoslovanske krize bi Evropa morala najprej pritisniti na zvezno vladu in JA. Za nastalo stanje so krivi Marković in generali, ki niso predvidevali posledic. Niso vedeli, da se bo Slovenija uprla, mislili so, da bo upognila hrbet. Čez 3 mesece bo Evropa prisiljena priznati Slovenijo. Spoznala bo, da ultimatum na podlagi JA in zvezne vlade ni več mogoč."

Pripis uredništva:

Temeljito nas je pretreslo teh zadnjih nekaj tednov. Tako temeljito, da so nam vsilili celo nove življenjske navade. To pa sploh ni nedolžna obtožba, saj so življenjske navade nekaj povsem intimnega, nekaj, kar se gradi skozi dolga leta izkušenj, nekaj, česar si ne damo vzeti. Očitno pa je travma bila le prehuda. Že prej smo se v določenih časovnih obdobjih bolj ko ne vsi zanimali za politiko vsaj toliko, da smo redno spremljali radijska poročila in TV dnevnike, sedaj pa smo se očitno vsi pustili tako globoko prepajati z informacijami, da je vsak izmed nas sposoben dati kakšno izjavo. Sposoben zato, ker ima o zadevi določeno predstavo in mnenje, ni pa nujno, da je pripravljen sodelovati. To se nam nekoč ni zelo pogosto dogajalo, sedaj pa so ljudje postali previdni.

Zanimivo bi bilo tudi ugotoviti, kaj je botrovalo dejstvu, da so mnenja in stališča (pričakovanja) naših anketirancev tako raznolika. Težko bi namreč iz ankete potegnili kako enotno sliko, kar pa je po drugi strani verjetno najbolj realna podoba dejanskega javnega mnenja. Tisti z manj (pred)znanja in izkušenj se pač bolj opirajo na informacije iz sredstev obveščanja in si mnenjski svet krojijo bolj po šablonah, oni bolj samostojni pa vse te informacije presojujejo tudi skozi kritično lupo lastnega mnenja. Najbolj nas pomirja, da slika ni enovita, črna-bela, ker je s takimi predstavami največji problem. Našli smo prostora za skepso, kritičnost, dvom, humanost, jezo... Še smo normalen skupek individuov in za sedaj bodi to dovolj.

Mrtva duša

Vojna, še tako kratkotrajna, vnese nered v življenje, žal pa tudi v nekatere glave. Mrhovinarji vse vrste naenkrat začutijo, da je prišla njihova priložnost za osebne, politične ali drugačne obračune. Ker je zmeda povsod in so strasti razgrete, računajo na uspeh.

Neki Ignac Malnarič iz Podbočja 80 si je za svojo namero izbral cene mesa. Obtožil je krški Agrokombinat vojnega dobičkarstva in zahteval celo glave vodilnih ljudi iz tega podjetja, ki da so na račun slovenskega človeka navili cene mesa in s tem hoteli pokrpati svoje slabo poslovanje.

Agrokombinat pojasnjuje, da ni kršil predpisov o cenah in da sedanje cene ustrezajo dogovoru, ki je bil pred dnevi sklenjen na ravni republike ter velja za vse klavnice. Svoje trditve dokazuje z dopisom o dogovorjenih cenah, ki ga je prejel od Poslovnega združenja prehrane Slovenije. Ali je s cenami karkoli narobe, o tem mi ne bomo sodili, za to imamo pristojne službe. Najmanj, kar bi od ogorčenega potrošnika pričakovali, pa je to, da bi naštel vse tiste izdelke, ki so jim cene zrastle v zadnjih tednih, nekatere res za velike odstotke. Poleg mesa je namreč še cela vrsta stvari, ki jih za normalno življenje dnevno potrebujemo, pa nam izdatki zanje (in ne le za enega od njih) cefrajo plitve žepe. "Ignac Malnarič" pa se je spravljal samo na meso. Če smemo biti malce ironični: a se ne bi za blagor domovine, za katerega se zavzema, zadovoljil s čim malo slabšim?

Zakaj smo si privoščili tako ostre besede? Kaže namreč, da je Ignac Malnarič "mrtva duša". Državljan s tem imenom, ki je pismo Našemu glasu z obtožbo Agrokombinata oddal na krški pošti, v Podbočju 80 ni. Tudi predsednik krškega izvršnega sveta Franc Černelič, ki je že dolgo Podbočjan, ga ne pozna. Očitno se je nekdo odločil, da bo pod krinko (tako, pravijo, delajo četniki) izbojeval svojo osebno bitko. Nič ne bi imeli proti, če bi to počel pod svojim pravim imenom.